

Sinkelipass utmanar genren

Av Karin Hagberg

2004-01-27

Bild: Henrik Lundqvist

Redan då publiken äntrar Hagamagasinet och får programmet till "Etyder" i handen ges en fingervisning om att detta är en dansföreställning utöver det vanliga.

Fyra etyder med underrubriker som "Balans eller oro" och "Kliché eller kulturarv" ska spelas på en scen som byter fond såväl rumsligt som bildligt. Sinkelipass börjar med att i vardagskläder gestalta människans känslor och övergår sedan till den mer enkla, skulpturala formen iklädda svarta, långa dräkter och med ett långsamt rörelsemönster.

Ljuset framhäver och förändrar dansen medan Patrik Anderssons råa fiolspel tillsammans med Anders Larssons skira stämma och sirliga mandolaspel utgör en naturlig och ständigt närvarande plattform för de fyra dansarna. Det är sagolikt vackert.

Så långt en dansföreställning som på ett självklart sätt placerat den folkliga dansen jämsides andra scenburna dansformer. Publiken känner igen stegen, omfamningarna, musiken och hela det fysiska uttrycket. Men ändå inte. Tanken slår en att det måste vara så här alla andra sceniska dansformer utvecklats. Av människor som har den folkliga basen och sedan på ett klockrent sätt lyckats förädla den utan att eliminera själva grunden. Och då blir det sevärt.

Föreställningens andra hälft driver det hela än längre. I tidsenlig anda ställs frågorna om vår folkliga kultur på sin spets. I avsnittet "Nationalromantik" har spelmännen ersatts av inspelad symfoniorkester och Gunnar Hahns hurtiga musik, och in kommer dansarna i nationaldräkt och påklistrade leenden. En lång sekvens av käcka dansmönster följer och publiken skrattar.

Åskådarna består denna kväll till övervägande del av människor i övre medelåldern som man kan lockas tro själva dansar folkdans. Sinkelipass potpurri av välkända folkdanser är en medveten provokation mot dessa människor. Precis så komiskt friskt och perfekt som dansarna utför de olika turerna, precis så vill vi gärna att det ska se ut i folkdanslagen. En tankeställare helt klart, och en ganska tydlig markering.

Man ska förstås se "Etyder" som en helhet. I kontrast till den nationalromantiska akten avslutas föreställningen med att publiken sätter sig i en ring runt det som ska föreställa ett dansgolv "på lokal" någon gång för kanske ett halvsekel sedan. Och här får vi se all den glädje, improvisation, närhet och glöd som den folkliga dansen alltid inneburit och som otvetydigt fört den vidare. Här sluter Andreas Berchtold, Gunnel Berchtold, Anders Nilsson och Birgitta Möller Nilsson åter fred med de åskådare som man kanske tidigare provocerat. Cirkeln är för denna gång sluten, men kommer förhoppningsvis göra ringar på vattnet för lång tid framöver.